

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут _____ Економіко-гуманітарний _____
/назва навчально-наукового інституту/
Кафедра _____ Облік і оподаткування _____
/назва /

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор (перший проректор)
« ____ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегічний управлінський облік

/код і назва навчальної дисципліни/

магістр

/освітній ступень вищої освіти/

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____

/шифр і назва/

спеціальність _____ 071 «Облік і оподаткування» _____

/шифр і назва/

освітня програма _____ Облік і аудит _____

/шифр і назва/

вид дисципліни _____ за вибором _____

(обов'язкова/за вибором)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Стратегічний управлінський облік» підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» галуззі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит». – **ЗНТУ.** - 2017. – 20 с.

Розробники: к.е.н., доцент Лищенко О.Г.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
«Облік і оподаткування»

Протокол № 11 від «27» квітня 2017 року

Зав. кафедри _____ (проф. Левченко Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« » _____ 2017 року

Робоча програма розглянута та схвалена НМК ФЕУ
/ назва/

Протокол № 10 від «29» травня 2017 року

Голова НМК _____ Корольков В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	
		денна	заочна
Кількість кредитів: денне – 4 заочне – 4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність <u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)		
Змістових модулів – 2	Облік і аудит (назва освітньої програми)		
Загальна кількість годин : денне – 120		Освітнім ступенем: магістр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,6	28 год.		6 год.
	Практичні, семінарські		
	14 год.		2 год.
	Лабораторні		
	0 год.		0 год.
	Самостійна робота		
	78 год.		112 год.
	Індивідуальні завдання		
	0 год.		Контрольна робота
	Вид контролю: д. залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0.55

для заочної форми навчання – 0.07

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1.Мета вивчення навчальної дисципліни - оволодіння теоретичними основами та набуття практичних навичок застосування методичних прийомів стратегічного управлінського обліку на підприємстві.

2.2.Завдання навчальної дисципліни:

- формування розуміння основних понять стратегічного управлінського обліку, теоретичних та організаційних засад комплексного управління витратами, введення обліку витрат і калькулювання собівартості в управлінському стратегічному обліку;
- аналіз взаємозв'язку доходів діяльності, витрат та фінансового результату; прогнозування грошових потоків підприємства;
- формування розуміння стратегії прийняття інвестиційних рішень;
- визначення методичного інструментарію та практичних аспектів бюджетування підприємства.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

- володіти знаннями основних понять із стратегічного управлінського обліку та розуміти його значимість у виборі і реалізації оптимальної конкурентної стратегії підприємства;
- володіти знаннями методики формування обліково-аналітичного забезпечення побудови стратегічних цілей суб'єктів господарювання, спрямованих на забезпечення стійких конкурентних переваг в динамічному ринковому середовищі;
- використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади комплексного управління витратами;
- володіти знаннями та навиками ведення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції за змінними витратами;
- демонструвати вміння ведення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами;
- аналізувати взаємозв'язок обсягів діяльності, витрат та фінансового результату;
- визначати та констатувати основні резерви зниження непродуктивних витрат та максимізації прибутку;
- здійснювати оцінку грошових потоків підприємства у конкурентному бізнес-середовищі;
- використовувати у практичній діяльності методичні засади прогнозування грошових потоків та фінансових результатів діяльності підприємства;

- демонструвати вміння вибору раціонального управлінського рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів;

- усвідомлювати значимість оцінки ефективності інвестиційних проектів у прийнятті управлінських рішень та демонструвати вміння її здійснення;

- володіти знаннями та навиками стратегічного аналізу конкурентоспроможності підприємства;

- використовувати методичний інструментарій бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснювати контроль за дотриманням виконання бюджетів та аналізувати виявлені відхилення;

- демонструвати практичні навики з методики і організації стратегічного управлінського обліку та контролю за центрами відповідальності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей:**

- загальних:

1. Здатність навчатися та постійно підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи, розвивати набуті знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

2. Здатність до науково-дослідної та аналітичної роботи, інноваційної діяльності з метою отримання нових знань та їх використання для експертної оцінки господарських ситуацій і прийняття управлінських рішень.

3. Здатність працювати самостійно і в команді з використанням креативних підходів та налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань, а також здатність до розширення профілю своєї професійної діяльності.

4. Здатність бути критичним та самокритичним, нести відповідальність за наслідки прийнятих організаційно-управлінських рішень.

5. Здатність володіти інструментальними засобами дослідження, отримання, зберігання, обробки обліково-аналітичної інформації та застосовувати їх під час вирішення поставлених завдань.

- фахових:

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
ПК-11 Здатність формувати обліково-аналітичне забезпечення побудови стратегічних цілей і їх реалізації задля забезпечення ефективного функціонування господарюючих суб'єктів в динамічному ринковому середовищі	Здатність розуміти місце і значення стратегічного управлінського обліку в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень в умовах конкурентного бізнес-середовища
	Здатність усвідомлювати концептуальні основи комплексного управління витратами підприємств
	Здатність здійснювати облікові процедури в частині калькулювання собівартості продукції за змінними витратами та інтерпретувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень
	Здатність здійснювати облікові процедури в частині калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами та інтерпретувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень
	Здатність здійснювати аналіз взаємозв'язку обсягів діяльності, витрат та фінансового результату та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень
	Здатність прогнозувати грошові потоки та фінансові результати та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень
	Здатність здійснювати оцінку грошових потоків підприємства й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень
	Здатність здійснювати вибір раціонального управлінського рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів
	Здатність здійснювати оцінку ефективності інвестиційних проектів та презентувати інформацію необхідну користувачам для прийняття управлінських рішень
	Здатність здійснювати стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства та формувати обліково-аналітичне забезпечення необхідне користувачів для прийняття управлінських рішень
	Здатність володіння методичним інструментарієм бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення контролю за дотриманням виконання бюджетів та аналізу виявлених відхилень
	Здатність здійснювати облікові процедури в частині обліку та контролю витрат за центрами відповідальності

Структура складових предметно-спеціальних (фахових) компетентностей з навчальної дисципліни

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність розуміти місце і значення стратегічного управлінського обліку в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень в умовах конкурентного бізнес-середовища	Розуміти місце і значення стратегічного управлінського обліку в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень в умовах конкурентного бізнес-середовища	Усвідомити місце і значення стратегічного управлінського обліку в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень в умовах конкурентного бізнес-середовища	Користуватися нормативно-правовим актами і науковою літературою з проблематики формування інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень. Зрозуміле донесення власних висновків, знань та пояснень до аудиторії.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
2. Здатність усвідомлювати концептуальні основи комплексного управління витратами підприємств	Усвідомлювати концептуальні основи комплексного управління витратами підприємств	Демонструвати вміння комплексного управління витратами підприємств	Вести дискусію з питань основи комплексного управління витратами підприємств. Здійснювати презентацію результатів дослідження,	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
3. Здатність здійснювати облікові процедури в частині калькулювання собівартості продукції за змінними витратами та інтерпретувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Демонструвати розуміння облікових процедур в частині калькулювання собівартості продукції за змінними витратами та інтерпретації відповідної інформації для прийняття управлінських рішень	Володіти знаннями та навиками облікових процедур в частині калькулювання собівартості продукції за змінними витратами та інтерпретації відповідної інформації для прийняття управлінських рішень	Донесення об'єктивної інформації до управлінського персоналу. Обґрунтування власної позиції щодо професійного судження. Підтримання ініціативності, духу підприємництва та бажання досягти успіху.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
4. Здатність здійснювати облікові процедури в частині калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами та інтерпретувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Розуміти значення облікових процедур в частині калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами та інтерпретування відповідної інформації для прийняття управлінських рішень	Усвідомити місце і значення облікових процедур в частині калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами та інтерпретування відповідної інформації для прийняття управлінських рішень	Користуватися нормативно-правовим актами і науковою літературою для виконання облікових процедур в частині калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами. Зрозуміле донесення власних висновків, знань та пояснень до аудиторії.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні

5. Здатність здійснювати аналіз взаємозв'язку обсягів діяльності, витрат та фінансового результату та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Усвідомлювати концептуальні основи аналізу взаємозв'язку обсягів діяльності, витрат та фінансового результату та використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Демонструвати вміння аналізувати взаємозв'язок обсягів діяльності, витрат та фінансового результату та використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Вести дискусію з питань аналізу взаємозв'язку обсягів діяльності, витрат та фінансового результату та використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень. Здійснювати презентацію результатів дослідження.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
6. Здатність прогнозувати грошові потоки та фінансові результати та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Демонструвати розуміння прогнозування грошових потоків та фінансових результатів та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Володіти знаннями та навиками прогнозування грошових потоків та фінансових результатів та вміння використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Донесення об'єктивної інформації до управлінського персоналу. Обґрунтування власної позиції щодо професійного судження. Підтримання ініціативності, духу підприємництва та бажання досягти успіху.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
7. Здатність здійснювати оцінку грошових потоків підприємства й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Розуміти процес оцінки грошових потоків підприємства й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Усвідомити місце і значення оцінки грошових потоків підприємства й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень	Користуватися вихідними даними підприємства для оцінки грошових потоків підприємства й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень Зрозуміле донесення власних висновків, знань та пояснень до аудиторії.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
8. Здатність здійснювати вибір раціонального управлінського рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів	Усвідомлювати концептуальні основи раціонального управлінського рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів	Демонструвати вміння приймати раціональне управлінське рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів	Користуватися вихідними даними підприємства для вибору раціонального управлінського рішення з числа альтернативних: реалістичного, песимістичного та оптимістичного варіантів. Зрозуміле донесення власних висновків, знань та пояснень до аудиторії.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні

9. Здатність здійснювати оцінку ефективності інвестиційних проектів та презентувати інформацію необхідну користувачам для прийняття управлінських рішень	Демонструвати розуміння оцінки ефективності інвестиційних проектів та презентації інформації необхідної користувачам для прийняття управлінських рішень	Володіти знаннями та навиками оцінки ефективності інвестиційних проектів та презентації інформації необхідної користувачам для прийняття управлінських рішень	Вести дискусію з питань оцінки ефективності інвестиційних проектів та презентування інформації необхідну користувачам для прийняття управлінських рішень. Здійснювати презентацію результатів дослідження.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
10. Здатність здійснювати стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства та формувати обліково-аналітичне забезпечення необхідне користувачів для прийняття управлінських рішень	Розуміти як використовувати стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства та як формується обліково-аналітичне забезпечення необхідне користувачу для прийняття управлінських рішень	Усвідомити місце і значення стратегічного аналізу конкурентоспроможності підприємства та формувати обліково-аналітичне забезпечення необхідне користувачу для прийняття управлінських рішень	Вести дискусію з питань стратегічного аналізу конкурентоспроможності підприємства та формувати обліково-аналітичне забезпечення необхідне для користувачів для прийняття управлінських рішень. Здійснювати презентацію результатів дослідження.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
11. Здатність володіння методичним інструментарієм бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення контролю за дотриманням виконання бюджетів та аналізу виявлених відхилень	Усвідомлювати концептуальні основи методичного інструментарію бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення контролю за дотриманням виконання бюджетів та аналізу виявлених відхилень	Усвідомити місце і значення методичного інструментарію бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення контролю за дотриманням виконання бюджетів та аналізу виявлених відхилень	Вести дискусію з питань бюджетування діяльності суб'єктів господарювання, здійснення контролю за дотриманням виконання бюджетів та аналізу виявлених відхилень. Здійснювати презентацію результатів дослідження.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні
12. Здатність здійснювати облікові процедури в частині обліку та контролю витрат за центрами відповідальності	Демонструвати розуміння облікових процедур в частині обліку та контролю витрат за центрами відповідальності	Володіти знаннями та навиками виконання облікових процедур в частині обліку та контролю витрат за центрами відповідальності	Вести дискусію з питань облікових процедур в частині обліку та контролю витрат за центрами відповідальності. Здійснювати презентацію результатів дослідження.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконання поставлених завдань у навчанні

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання: володіти знаннями методики формування обліково-аналітичного забезпечення побудови стратегічних цілей суб'єктів господарювання, спрямованих на забезпечення стійких конкурентних переваг в динамічному ринковому середовищі. Демонструвати практичні навички з методики і організації стратегічного управлінського обліку в процесі прийняття ефективних управлінських рішень суб'єктами господарювання у конкурентному бізнес-середовищі.

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
Бухгалтерський облік (загальна теорія)	Оподаткування суб'єктів господарювання
Фінансовий облік	Фінансовий аналіз
Облікова політика підприємства	Організація обліку
Звітність підприємств	Бухгалтерський облік в управлінні підприємством

3. Анотація навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Управління витратами та аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку.

Тема 1. Поняття стратегічного управління та стратегічного управлінського обліку

Зміст теми: Поняття стратегічного управління. Поняття стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Напрямки стратегічного управлінського обліку: аналіз ефекту від зміни стратегії; аналіз прибутковості конкурентів; аналіз прибутковості замовників; акціонерна вартість; метод розрахунку економічної доданої вартості.

Тема 2. Комплексне управління витратами

Зміст теми: Калькулювання витрат за весь життєвий цикл продукту. Цільове калькулювання. Аналіз вартості. Витрати на якість. Аналіз ланцюга витрат. Порівняння з еталоном(бенчмаркінг). Система «якраз васно» та її вплив на облік.

Тема 3. Система обліку і калькулювання за змінними витратами.

Зміст теми: Сутність системи “Директ-костинг”, її розвиток. Поняття маржинального доходу та його використання в прийнятті управлінських рішень. Переваги та недоліки системи “Директ-костинг”. Аналіз та порівняння калькулювання змінних і повних витрат. Вплив системи калькулювання на формування фі-

нансового результату. Використання калькулювання змінних витрат для планування та контролю.

Тема 4. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Зміст теми: Сутність та основні завдання обліку нормативних витрат.

Аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних. Особливості методу калькулювання «Стандарт-кост».

Тема 5. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку

Зміст теми: Мета і методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг прибуток". Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та обсягу реалізації. Розрахунок точки безбитковості. Аналіз взаємозв'язку "витрати-обсяг прибуток" в умовах багатопродуктового виробництва. Графічне зображення взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Економічна та бухгалтерська модель аналізу безбитковості.

Тема 6. Прогноз грошових потоків та фінансових результатів підприємства

Зміст теми: Прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства. Призначення прогностного кошторису. Прогноз руху грошових коштів по запропонованих заходах для підвищення ефективності діяльності підприємства. Прогнозний баланс нових перспективних заходів.

Змістовний модуль 2. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства. Бюджетування і контроль.

Тема 7. Оцінка грошових потоків підприємства в стратегічному управлінському обліку

Зміст теми: Вартість грошей у часі у стратегічному управлінському обліку. Процес визначення майбутньої вартості поточної суми грошей. Визначення майбутньої суми грошей. Забезпечення фонду. Поточна вартість ренти. Погашення позики. Майбутня вартість платежів. Поточна вартість не рівномірних платежів.

Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.

Зміст теми: Аналіз варіантів альтернативних рішень. Диференційний аналіз релевантних даних для прийняття управлінських рішень. Оптимальне використання ресурсів в умовах обмежень. Формула оптимального (економічного) розміру замовлення. Рішення відносно ціноутворення. Розгляд ситуацій: купляти чи виробляти, чи приймати спецзамовлення, чи проводити модернізацію виробничої лінії та інші.

Тема 9. Стратегія прийняття інвестиційних рішень.

Зміст теми: Аналіз вигід і витрат. Термін окупності. Середня ставка доходу. Чиста приведена вартість. Внутрішня ставка доходу. Співвідношення вигоди-

витрати. Потенціал інвестиційного проекту в заміщенні імпорту, чи розвитку експорту - критерій Бруно. Методи визначення ризику інвестиційних проектів.

Тема 10. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства

Зміст теми: ABC-аналіз. SWOT-аналіз. Порт фоліо-аналіз. GAP-аналіз. маржинальний аналіз. STEP-аналіз. SPACE-аналіз. LOTS-аналіз. PIMS-аналіз.

Тема 11. Бюджетування і контроль.

Зміст теми: Суть та цілі бюджетного планування. Роль бюджетування у плануванні, контролі та прийнятті рішень. Види та значення бюджетів. Статичні бюджети та гнучкі бюджети. Складання і взаємне узгодження бюджетів. Контроль за виконанням бюджетів та аналіз відхилень.

Тема 12. Облік і контроль за центрами відповідальності.

Зміст теми: Концепція центрів і обліку відповідальності. Види центрів відповідальності. Облік відповідальності на основі стандартних витрат. Принципи оцінки діяльності центрів відповідальності Особливості обліку діяльності центрів прибутку, витрат і інвестицій. Організація обліку відповідальності по методу “тариф-година-машина”. Концепція обліку за центрами відповідальності. Принципи оцінки діяльності центрів відповідальності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Управління витратами та аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку.												
Тема 1. Поняття стратегічного управління та стратегічного управлінського обліку	11	4	-	-	-	7	12	1	-	-	-	11
Тема 2. Комплексне управління витратами	8	2	-	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 3. Система обліку і калькулювання за змінними витратами	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами	10	2	2	-	-	6	10	-	1	-	-	9
Тема 5. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку	11	2	3	-	-	6	9	-	-	-	-	9
Тема 6. Прогноз грошових потоків та фінансових ре-	10	2	-	-	-	8	9	-	-	-	-	9

зультатів підприємства												
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	60	14	7	-	-	39	60	3	1	-	-	56
Разом за модулем 1	60	14	7	-	-	39	60	3	1	-	-	56
Модуль 2. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства. Бюджетування і контроль.												
Тема 7 Оцінка грошових потоків підприємства в стратегічному управлінському обліку	10	4	-	-	-	6	12	1	-	-	-	11
Тема 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	8	2	-	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 9. Стратегія прийняття інвестиційних рішень	11	2	3	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 10. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства	11	2	2	-	-	7	10	-	1	-	-	9
Тема 11. Бюджетування і контроль.	11	2	2	-	-	7	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Облік і контроль за центрами відповідальності.	9	2	-	-	-	7	9	-	-	-	-	9
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	60	14	7	-	-	39	60	-	-	-	-	56
Разом за модулем 2	60	14	7	-	-	39	60	3	1	-	-	56
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	6	2	-	-	112

4.1 Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

4.2 Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Стратегічний управлінський облік» з метою оволодіння теоретичними основами та набуття практичних навичок застосування методичних прийомів при здійсненні стратегічного управлінського обліку на підприємстві.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Система обліку і калькулювання за змінними витратами	2	0

2	Система обліку і калькулювання за нормативними витратами	2	0
3	Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку	4	0
4	Стратегія прийняття інвестиційних рішень	2	2
5	Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства	2	-
6	Бюджетування і контроль.	2	-
	Разом	14	2

4.3 Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

4.4 Самостійна робота

Болонська система вищої освіти передбачає, насамперед, формування у майбутніх спеціалістів у сфері економіки навичок самостійної роботи при вивченні загальноосвітніх і фахових дисциплін, проведенні фундаментальних і прикладних досліджень, пошуку ефективних рішень практичних завдань організації виробництва, ведення підприємницької діяльності тощо.

Тому, під час вивчення дисципліни «Стратегічний управлінський облік» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Поняття стратегічного управління та стратегічного управлінського обліку	6	10
2	Комплексне управління витратами	6	10
3	Система обліку і калькулювання за змінними витратами	6	10
4	Система обліку і калькулювання за нормативними витратами	6	10
5	Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку у стратегічному управлінському обліку	6	10
6	Прогноз грошових потоків та фінансових результатів підприємства	6	7
7	Оцінка грошових потоків підприємства в стратегічному управлінському обліку	6	9
8	Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	6	9
9	Стратегія прийняття інвестиційних рішень	7	9
10	Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства	7	9

11	Бюджетування і контроль.	7	9
12	Облік і контроль за центрами відповідальності.	7	9
	Разом	76	112

Зміст самостійної роботи з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури ;
- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до заліку.

4.5. Перелік індивідуальних завдань

Студентами заочної форми навчання виконується контрольна робота.

5. Методи навчання

Навчальний процес у Запорізькому національному технічному університеті здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

В організації учбового процесу застосовуються такі методи: словесний, наочний і практичний при викладанні учбового матеріалу; пояснювально-ілюстративний за характером пізнавальної діяльності; індуктивний і дедуктивний за логікою викладення.

6. Методи діагностики навчання

Контроль знань студентів з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь у межах навчальних модулів шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного та підсумкового контролю, з наступним приведенням рейтингової оцінки в балах та оцінки за традиційною національною шкалою, шкалою ECTS.

Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Стратегічний управлінський облік» поділяється на 2 основних модуля, у межах яких розподілені те-

ми. Ступень вивчення студентами кожної теми дисципліни контролюється наведеними нижче методами під час аудиторних занять за п'ятибальною системою оцінювання, тестуванням за підсумками вивчення тем у межах кожного основного модулю, проведення підсумкового оцінювання.

Види поточного контролю під час проведення аудиторних занять:

1. Рішення практичних завдань-прикладів під час опрацювання матеріалу з теми на лекційних та практичних заняттях.
2. Самостійне рішення завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з теми лекційних занять.
3. Опитування з питань попередніх занять, які логічно пов'язані з темою поточного лекційного та практичного заняття для кращого засвоєння базового матеріалу з дисципліни.
4. Самостійна підготовка додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття стратегічного управління.
2. Поняття стратегічного планування.
3. Етапи стратегічного планування.
4. Напрямки стратегічного управлінського обліку.
5. Калькулювання витрат за весь життєвий цикл продукту.
6. Цільове калькулювання.
7. Аналіз вартості.
8. Витрати на якість.
9. Аналіз ланцюга витрат.
10. Порівняння з еталоном (бенчмаркінг).
11. Система «якраз васно» та її вплив на облік.
12. Об'єкти калькулювання.
13. Методи калькулювання собівартості продукції в Україні їх характеристика.
14. Особливості обліку і оцінки незавершеного виробництва в Україні.
15. Методи калькулювання в зарубіжній практиці.
16. Розподіл витрат допоміжних підрозділів.
17. Сутність калькулювання за повними витратами. Переваги та недоліки калькулювання повної собівартості.
18. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами
19. Мета і методи аналізу взаємозв'язку: "витрати-обсяг прибуток".
20. Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, ціни та обсягу реалізації.
21. Розрахунок точки беззбитковості.
22. Аналіз взаємозв'язку "витрати-обсяг прибуток" в умовах багатопродуктового виробництва.
23. Прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства.

24. Призначення прогнозного кошторису.
25. Прогноз руху грошових коштів по запропонованих заходах для підвищення ефективності діяльності підприємства.
26. Прогнозний баланс нових перспективних заходів.
27. Вартість грошей у часі у стратегічному управлінському обліку.
28. Процес визначення майбутньої вартості поточної суми грошей.
29. Визначення майбутньої суми грошей. Забезпечення фонду.
30. Поточна вартість ренти. Погашення позики.
31. Майбутня вартість платежів.
32. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.
33. Формула оптимального (економічного) розміру замовлення.
34. Рішення відносно ціноутворення.
35. Стратегія прийняття інвестиційних рішень.
36. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства
37. Види та значення бюджетів.
38. Складання і взаємне узгодження бюджетів.
39. Контроль за виконанням бюджетів та аналіз відхилень.
40. Облік і контроль за центрами відповідальності.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за кожним рубіжним контролем (РК-1, РК-2) під час контрольних тижнів за підсумками основних модулів. Кожен основний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня між величинами РК-1 і РК-2.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна під час лекційних та практичних занять, самостійна у вигляді опрацювання питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях та винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами аудиторної і самостійної роботи студентів для здійснення діагностики представлено у таблиці.

Вид роботи	Загальна кількість балів
Активна робота під час лекційних занять, яка підтверджує роботу студента щодо опрацювання ним матеріалу лекцій, що були раніше та питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях та винесені на самостійне вивчення	5
Активна робота під час опитування та розв'язання завдань на практичних заняттях	5
Розв'язання завдань, які виносяться для самостійного опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з тем дисципліни	15
Тестування під час рубіжного контролю (30 тестов х 2)	60
Рішення задач під час рубіжного контролю	15
Разом	100

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)						Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
17	17	17	17	16	16	17	17	17	17	16	16	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для екзамену
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання / Автор – укл. О.Г. Лищенко, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.

2. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання / Автор – укл. О.Г. Лищенко, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.

3. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання / Автор – укл. О.Г. Лищенко, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.

4. Питання та завдання для поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» для здобувачів вищої освіти за освітнім

ступенем «магістр» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання / Автор – укл. О.Г. Лищенко, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.

5. Завдання для комплексної контрольної роботи з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» за спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання / Автор – укл. О.Г. Лищенко, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.

9. Рекомендована література

Базова

1. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік : Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл. / В. Шевчук ; за ред. О. М. Ковалюка. - К.: Алерта, 2009. - 176 с. - Бібліогр.: с. 172-173. - БВІ 978-966-2183-25-2.

2. Г. О. Партин, А. Г. Загородній, Управлінський облік: Підручник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, Т. І. Свідрик, А. І. Ясінська, Т. М. Бойчук Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 280 с

3. Власова О.Є. Конспект лекцій з дисципліни «Управлінський облік» (для студентів 4, 5 курсу денної і заочної форм навчання напрямку підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво», 6.030509 «Облік і аудит» спеціальності «Облік і аудит») / О.Є. Власова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 118 с.

4. Управлінський облік: навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання / Подмешальська Ю.В., Лищенко О.Г., Гамова О.В., Запоріжжя, ЗДІА, 2011. – 226 с.

5. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-ге видання. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.

6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит». – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 480 с.

7. Гарасим П.М., Журавель Г.П., Хомин П.Я. Курс управлінського обліку: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007 – 314с.

8. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2006. – 254 с.

9. Партин Г.О., Загородній А.Г. Управлінський облік: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 303 с.

10. Правдюк Н.Л., Бурко К.В., Лепетан І.М. Управлінський облік у схемах і таблицях. Навчальний посібник. – Вінниця: ОЦ ВДАУ, 2009. – 125 с.

11. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посіб. -К.: КНЕУ, 2006. -526 с.

Допоміжна

1. Словінський В.С. Управлінський облік : Тернопіль : ТАНГ. – 2008. – 118 с.
2. Труш В.Є., Чебан Т.М., Стефанович Н.Я. Управлінський облік: Навч. – метод. посібник для студентів вищих навч. закладів. – К.: Кондор, 2007. – 296 с.
3. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Меріен М. Моувен, Небіл С. Еліас, Девід У. Сенков. Пер. з анг. 5-го канад. вид. О. Григораша, О. Рахубовського, Н. Краспик та ін. Наук. ред. пер. Н.П. Краспик. - К.: Міленіум, 2002. - 974 с.
4. Хоргрен Ч., Фостер Д. Бухгалтерский учет: управленческий аспект. - М.: Финансы и статистика, 1995, - 416 с.
5. Энтони Р., Рис Дж. Учет: ситуации и примеры: - М.: Финансы и статистика, 1996. - 560 с.
6. Лищенко, О.Г. Організація обліку витрат в умовах бюджетування [Текст] / О.Г. Лищенко, С.А. Олонець // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал, м. Хмельницький. – 2016. – № 3 [32] – С. 156–162

10. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Єдина база податкових знань, розміщенна на офіційному сайті ДПАУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua>
3. Система Ліга: Закон [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.liga.net